

Zpřísnění zákona o ochraně oznamovatelů by dopadlo na firmy

3.4.2023 - | Svaz průmyslu a dopravy ČR

Poslanecká sněmovna bude projednávat ve 2. čtení zákon o ochraně oznamovatelů. Svaz průmyslu a dopravy ČR za zaměstnavatele bere vládní návrh za kompromisní znění, které maximálně kopíruje požadavky evropské směrnice. Připravené pozměňovací návrhy, které mohou poslanci načíst, by však oproti původnímu vládnímu návrhu pravidla výrazně zpřísnily. Jednalo by se tak o další goldplating evropských předpisů.

Zákon o ochraně oznamovatelů je po delší době předpis, který plně leží na bedrech zaměstnavatelů. Veškerou administrativu a vyhodnocování budou provádět firmy. Svaz průmyslu a dopravy ČR proto po celou dobu požadoval, aby se česká úprava neodchylovala od požadavků evropské směrnice. To se ve vládním návrhu i díky aktivnímu zapojení Svazu průmyslu v meziresortním připomínkovém řízení podařilo. „Podporujeme vládou schválený návrh. Podařilo se najít kompromis, který je oproti směrnici přísnější pouze v oblasti, co může být oznamováno. Ochrana se bude týkat nejen oznamovatelů, kteří budou hlásit porušení práva EU, jak požaduje směrnice, ale oznámení jakéhokoli trestného činu.

Za zaměstnavatele plně respektujeme, co směrnice ukládá. Musíme si ale uvědomit, že si podniky s více než 50 zaměstnanci musí kvůli novým povinnostem zřídit speciální linky, schránky, zajistit pracovníka, který bude oznámení vyhodnocovat a dál řešit. Zejména pro malé a střední podniky, které nemají finanční prostředky na podporu právních kanceláří, bude každé další rozšíření velkou zátěží,” říká Jitka Hlaváčková, právnička Svazu průmyslu a dopravy ČR. Zpřísnění mohou přinést dva pozměňovací návrhy, které mohou být načteny ve 2. čtení zákona v Poslanecké sněmovně.

První navrhuje rozšířit oznamování i na přestupky, druhý pak řešení i anonymních oznámení. „Rozšíření na přestupky je dle našeho názoru absurdní a byla by to další ukázka tzv. goldplatingu, tedy jak si v České republice dokážeme evropská pravidla zbytečně ještě zpřísnit. Mohlo by se pak stát, že firmy budou řešit například i oznámení o špatném parkování nebo jízdě načerno na služební cestě. Obáváme se, že povinnost přijímat anonymní oznámení povede ke zvýšení jejich počtu a možnosti jejich zneužití, proti kterému dává úprava firmám jen minimální ochranu,” vysvětluje Jitka Hlaváčková, právnička Svazu průmyslu a dopravy ČR.

Pokud by změny zákona prošly, musely by firmy, které mají funkční compliance programy v souvislosti s trestní odpovědností právnických osob, tyto systémy upravit i na přestupky a anonymy. Ty, které zatím oznamovací programy zavedeny nemají, by musely vytvářet ještě robustnější, aby pokrývaly i tyto případy.

<https://www.spcr.cz/pro-media/tiskove-zpravy/15992-zprisneni-zakona-o-ochrane-oznamovatelu-by-dopadlo-na-firmy>